

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

Протокол засідання № 63

7 грудня 2016 року

14 год. 00 хв.

м. Київ

вул. Грушевського, 5

конференц - зала

**Голова Комітету Власенко С.В.
Секретар Комітету Гончаренко О.О.**

Присутні: члени Комітету: Ледовських О.В., Кудлаєнко С.В., Курило В.С., Бойко О.П., Бублик Ю.В., Дехтярчук О.В., Река А.О., Федорук М.Т., Шкрум А.І., Балоба І.І., Березюк О.Р., Гуляєв В.О., Зубач Л.Л. а

Відсутні: Добкін М.М., Матвійчук Е.Л.

Відповідальні працівники секретаріату Комітету: Завідувач секретаріату Комітету Малюга А.В.; головні консультанти Гарбуз Ю.П., Ляшко І.В., Степанян Г.С.

Запрошені:

Сироїд О.І. – народний депутат України, Заступник Голови Верховної Ради України;

Зубко Г.Г. – Віце-прем'єр-міністр України – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;

Головко М.Й. – народний депутат України;

Дерев'янко Ю.Б. – народний депутат України;

Куліченко І.І. – народний депутат України, Голова міжфракційного депутатського об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування»;

Абрам'юк І.С. – експерт проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»;

Абушов Т. – помічник-консультант депутата Вінницької міської ради;

Бережницький Я.В. – заступник начальника Управління регіональної політики та адміністративної реформи Секретаріату Кабінету Міністрів України;

Бесараб Ю.М. – перекладач;

Белянкін Т.М. – голова Добропільської районної ради Донецької області;

Біленькій О.Ю. – голова Полтавської обласної ради;

Бирук С.О. – Іваннівський сільський голова Дубенського району Рівненської області;

Бублик О.В. – Ковалівський сільський голова Полтавського району Полтавської області;

Будник М.А. – заступник завідувача відділу Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

Вакуленко В.М. – завідувач кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентові України;

Ващенко В.М. – експерт Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад»;

Войтенко С.О. – Чмирівський сільський голова Старобільського району Луганської області;

Ганущак Ю.І. – директор Інституту розвитку територій;

Гарнець О.М. – керівник Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO;

Глопіна В.І. – Волоківський сільський голова Глибоцького району Чернівецької області;

Дзєга В.Д. – голова Драбівської районної ради Черкаської області;

Дзюба Н.М. – Яготинський міський голова Київської області;

Журавель Т.В. – керівник Проекту «Реформа управління на сході України», який виконується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ);

Клименко О.І. – заступник директора Департаменту регіональної політики та адміністративної реформи, завідувач відділу взаємодії з регіонами Секретаріату Кабінету Міністрів України;

Кебало В.В. – асистент Спеціального радника Уряду України з питань децентралізації, Рада Європи;

Кіяшко П.М. – Веселівський селищний голова Веселівського району Запорізької області;

Когут І.О. – директор Програми USAID «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво»;

Козирєв П.Г. – Український міський голова Обухівського району Київської області, Голова Асоціації малих міст України;

Колісніченко В.Є. – заступник керівника Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

Корінний О.О. – Новоукраїнський міський голова Кіровоградської області, Голова Асоціації об'єднаних територіальних громад;

Кравченко Б.М. – заступник керівника Штабу з координації надання допомоги потерпілим унаслідок військових дій на Сході України Української асоціації районних та обласних рад;

Корнат В.В. – радник Голови Верховної Ради України;

Кудіна Т.Г. – координатор з питань інноваційного врядування проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»;

Кучма В.В. – Кіптівський сільський голова Козелецького району Чернігівської області;

Лаба М.М. – Невицький сільський голова Ужгородського району Закарпатської області;

Литвиненко О.В. – заступник Голови Офісу Ради Європи в Україні;

Лях В.В. – Президент Фонду Східна Європа;

Мартиненко О.А. – заступник Керівника Апарату Верховної Ради України;

Масалітіна Н.І. – Садівський селищний голова Сумського району Сумської області;

Мікрюкова О.М. – завідувач відділу Управління по зв'язках з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

Міцук В.П. – Білозірський сільський голова Черкаського району Черкаської області;

Надал С.В. – Тернопільський міський голова;

Парасюк І.Л. – координатор Програми USAID «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво»;

Петрученко К.І. – головний консультант Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

Пітцик М.В. – виконавчий директор Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»;

Плетюк В.Є. – Шумський міський голова Шумського району Тернопільської області;

Плукар В.В. – завідувач відділу Департаменту місцевого самоврядування та децентралізації Адміністрації Президента України;

Поєдинок М.С. – заступник Голови - керівник Виконавчої дирекції Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;

Полтавець В.Д. – виконавчий директор Асоціації малих міст України;

Рачкевич В.В. – спеціаліст з управління проектами в галузі муніципального розвитку Агентства США з міжнародного розвитку (USAID);

Рудковська В.М. – заступник керівника Управління по зв'язках з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

Рябоконт О.П. – Пирятинський міський голова Пирятинського району Полтавської області;

Саржевський С.В. – перекладач;

Седик Ю.А. – координатор проекту Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права»;

- Сенкевич О.Ф. – Миколаївський міський голова;
- Сидор В.Б. – Славутський міський голова Хмельницької області;
- Скалій І.М. – координатор проектів Посольства Швеції в Україні;
- Скопненко Г.П. – керівник Управління по зв'язках з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;
- Слободжан О.В. – Перший заступник виконавчого директора Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»;
- Старикова Г.В. – голова Київської обласної ради;
- Томнюк О.Є. – заступник виконавчого директора Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», директор Центру розвитку та впровадження проектів;
- Туропалов А.В. – радник Миколаївського міського голови;
- Уткіна Т.І. – голова Онуфріївської районної ради Кіровоградської області;
- Филенко В.М. – голова Чутівської районної ради Полтавської області;
- Фурсенко І.М. – Перший заступник Керівника Виконавчої дирекції Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад»;
- Фурсенко М.І. – голова Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;
- Христинченко О.В. – Калитянський селищний голова Броварського району Київської області;
- Цибитовський С.Ю. – начальник відділу з питань правової політики - заступник директора Центру сприяння сталому територіальному розвитку Секретаріату Української асоціації районних та обласних рад;
- Шалаута О.О. – Узинський сільський голова Тисменицького району Івано-Франківської області;
- Шаршов С.І. – директор Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- Яшук Ю.В. – Червоненський селищний голова Андрушівського району Житомирської області;
- Артур Гроссман – Директор Офісу Фонду міжнародної солідарності «Solidarity Fund PL» у м. Києві;
- Бері Рід – керівник Проекту «Децентралізація заради кращих результатів та ефективності» «ДОБРЕ» (Decentralization Offering Better Results and Efficiency - DOBRE);
- Даніель Попеску – спеціальний радник Уряду України з питань децентралізації, Рада Європи;
- Ієва Калніня – старший експерт проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (SKL International);
- Крістіан Діслер – старший радник Швейцарського бюро співробітництва;
- Маркіян Желяк – старший радник з політичних питань GIZ/U-LEAD;
- Херман Бенедікт – прес-секретар з питань децентралізації та секторальних реформ Представництва Європейського Союзу в Україні;
- Янтomas Хімстра – директор Представництва ПРООН в Україні;

Том Вайт – директор Відділу демократії і врядування Агентства США з міжнародного розвитку в Україні (USAID).

ПРОЕКТ ПОРЯДКУ ДЕННОГО

1. Про проблематику становлення та розвитку системи місцевого самоврядування, зокрема, в частині проведення реформи з децентралізації влади, її нормативного забезпечення та практичної реалізації, існуючих проблем і шляхів їх вирішення, про напрями діяльності органів державної влади для забезпечення подальшого розвитку та зміцнення інституту місцевого самоврядування.

2. Різне.

***

СЛУХАЛИ: Голова Комітету С.Власенко ознайомив членів Комітету з проектом порядку денного засідання Комітету та запропонував висловити свої зауваження і пропозиції до нього.

**Пропозицій не надійшло,
порядок денний прийнято за основу.**

Голова Комітету С.Власенко запропонував визначитися шляхом голосування щодо прийняття порядку денного засідання Комітету в цілому.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про проблематику становлення та розвитку системи місцевого самоврядування, зокрема, в частині проведення реформи з децентралізації влади, її нормативного забезпечення та практичної реалізації, існуючих проблем і шляхів їх вирішення, про напрями діяльності органів державної влади для забезпечення подальшого розвитку та зміцнення інституту місцевого самоврядування.

2. Різне.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити порядок денний засідання Комітету в цілому.

ГОЛОСУВАЛИ: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

1.

ВИСТУПИЛИ:

Голова Комітету С.Власенко привітав із професійним святом усіх присутніх, хто у своїй роботі пов'язаний з проблематикою місцевого самоврядування, оголосив регламент роботи відкритого урочистого засідання Комітету, особливу увагу звернувши на майбутні виступи представників органів місцевого самоврядування, яким на практиці доводиться вирішувати складний і важливий комплекс питань діяльності найближчої до людини ланки публічної влади.

Заступник Голови Верховної Ради України О.Сироїд наголосила на важливості узгодження і співмірності двох сторін відомого формулювання щодо права і спроможності територіальних громад, за якими стоять такі критичні речі як їх повноваження і ресурси. О.Сироїд зазначила, що на сьогодні, на жаль, органи місцевого самоврядування не мають можливості робити все, що не віднесено до повноважень держави і якомога ближче до людей. У громад немає земельних ресурсів, хоча ідея об'єднання громад та ідея децентралізації були великою мірою пов'язані з можливістю нарешті громадам отримати землю, яка є поза межами населених пунктів. Бюджетна децентралізація 2014 року засвідчила, що отримавши ресурси навіть при недостатніх повноваженнях, місцева влада почала працювати. І це природно, тому що це та влада, яка максимально наближена до людей, максимально підзвітна людям і максимально зацікавлена показати, що вона працює. На жаль, проекти змін до Податкового і Бюджетного кодексів України, підкреслила О.Сироїд, пропонують дорогу назад, тому що змінами запроваджується повернення до ручного режиму управління. Скасовується спрямування акцизу до місцевих бюджетів, питання освіти повністю переходять на фінансування з місцевих бюджетів, хоча це державні функції. Оскільки без ресурсів органи місцевого самоврядування можуть буди дискредитовані, то нинішнє засідання необхідно спрямувати на боротьбу за такі ресурси - вказала О.Сироїд.

Віце-прем'єр-міністр України-Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г.Зубко вказав на ключове питання децентралізації влади – її ресурсне і фінансове наповнення. При цьому він наголосив, що дуже важливо вчитися, як скористатися новою податковою базою. Разом із тим, центральній владі потрібно також звернути увагу на необхідність зворотного зв'язку: що потрібно удосконалити, що потрібно підсилити. Г.Зубко звернув увагу на питання секторальної децентралізації, зокрема у галузях охорони здоров'я, освіти, необхідності розгляду Верховною Радою України законопроектів сфери земельних відносин, формування у майбутньому державному бюджеті фонду регіонального розвитку, спрямування наданих Європейським Союзом коштів секторальної підтримки, коштів проекту «Ulead», частина яких з них піде на допомогу центрам надання адміністративних послуг, 1,5 мільярди гривень на субвенції об'єднаним територіальним громадам, 4 мільярди гривень на соціально-економічний розвиток тощо. Він висловив переконання, що сильне місцеве самоврядування й потужні об'єднані територіальні громади стануть складовою успіхів єдиної незалежної України.

Виконавчий директор Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» М.Пітцик торкнувся окремих історичних аспектів становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні, зазначивши, що сильне місцеве самоврядування та економічний розвиток є тими елементами, котрі фактично зцементовують країну.

Голова Полтавської обласної ради О.Біленькій відзначив низку проблемних питань на законодавчому рівні, які не дають можливостей формувати об'єднані територіальні громади за рахунок населених пунктів, розташованих в інших суміжних районах, а також впливати на наповнення місцевих бюджетів.

Голова Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад, Фурсівський сільський голова Білоцерківського району Київської області М.Фурсенко

поінформував присутніх про позицію правління асоціації, яке висловило побоювання щодо формування об'єднаних громад навколо міст обласного значення. Він окремо зупинився на економічних аспектах життєдіяльності сільських громад, зменшенні кількості робочих місць, зростанні рівня бідності, скороченні фермерських господарств тощо.

Тернопільський міський голова С.Надал підкреслив правильність початку реформи місцевого самоврядування саме з фінансової децентралізації, що дозволило зрушити з місця інфраструктурні проекти, котрі не реалізовувалися десятками років. За його словами, тільки сильна й успішна громада зможе бути ефективною, вирішити будь-які проблеми людей. А для того, щоб вона була сильною й успішною, необхідно мати належне фінансове забезпечення.

Директор Відділу демократії і врядування Агенції США з міжнародного розвитку USAID в Україні п. Том Вайт, вітаючи присутніх з Днем місцевого самоврядування, зазначив, що у Сполучених Штатах Америки немає особливого свята для місцевого самоврядування, хоча, можливо, варто було б перейняти в цьому питанні український досвід. На його думку, децентралізація в Україні – це важлива і дуже амбітна реформа. І одна з ділянок, де американські колеги зосереджують свою допомогу, це політична база для децентралізації. Необхідно зробити так, щоби: по-перше, громадяни і відповідні громади розуміли мету децентралізації; по-друге, щоби розроблялася політика через консультативний процес, щоби можна було дослухатися до тих, хто зазнає змін безпосередньо від цього; по-третє, щоби враховувалися європейські стандарти і передовий досвід. І нарешті, щоби ця політика справді сприяла ефективному врядуванню і щоби це врядування було для добра Україні.

Підсумовуючи виступи, Голова Комітету С.Власенко подякував всім за висловлені думки, позитивні та негативні оцінки, оскільки саме це надає реальне підґрунтя для можливих дискусій, підготовки пропозицій, спрямованих на вирішення проблемних питань та отримання відповідей на виклики, котрі постали перед кожним із нас і суспільством загалом.

2. Різне.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенко запропонував перейти до нагородження відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України з нагоди Дня місцевого самоврядування в Україні представників органів місцевого самоврядування, їх асоціацій, міжнародних партнерів, які сприяють впровадженню реформи децентралізації влади в Україні, народних депутатів України, працівників Апарату Верховної Ради України.

Пропозицію підтримано.

**ПИТАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО,
ЯКІ РОЗГЛЯНУЛИ НА ЗАСІДАННІ КОМІТЕТУ**

7 грудня 2016 року

1. Про проблематику становлення та розвитку системи місцевого самоврядування, зокрема, в частині проведення реформи з децентралізації влади, її нормативного забезпечення та практичної реалізації, існуючих проблем і шляхів їх вирішення, про напрями діяльності органів державної влади для забезпечення подальшого розвитку та зміцнення інституту місцевого самоврядування.

2. Різне.